EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 27. 3. 2019
COM(2019) 158 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

Tridsiata siedma výročná správa Komisie Rade a Európskemu parlamentu o antidumpingových, antisubvenčných a ochranných opatreniach EÚ a nástrojoch na ochranu obchodu používaných tretími krajinami voči EÚ v roku 2018

{SWD(2019) 141 final}

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

Tridsiata siedma výročná správa Komisie Rade a Európskemu parlamentu o antidumpingových, antisubvenčných a ochranných opatreniach EÚ a nástrojoch na ochranu obchodu používaných tretími krajinami voči EÚ v roku 2018

ZHRNUTIE

V tejto tridsiatej siedmej správe sa opisujú dva aspekty činnosti vyvíjanej Európskou úniou (EÚ) na ochranu obchodu. Po prvé, v tejto správe sa výnimočne a nad rámec právnych povinností osobitne zhodnocujú hlavné výzvy, vývoj, ako aj výsledky dosiahnuté Junckerovou Komisiou v oblasti ochrany obchodu. Počas 60 rokov histórie nástrojov EÚ na ochranu obchodu pravdepodobne neexistovalo zložitejšie obdobie ako obdobie medzi rokmi 2014 a 2019. Celosvetová nadmerná kapacita v oceliarskom priemysle viedla k výraznému nárastu požiadaviek, aby sa prijali opatrenia na ochranu obchodu. Komisia uložila počas tohto obdobia 25 nových opatrení na ochranu obchodu s oceľou, čím významne, ak nie úplne zásadne prispela k zachovaniu životaschopnosti a globálnej konkurencieschopnosti európskeho oceliarskeho priemyslu. Prostredníctvom dvoch zásadných legislatívnych zmien sa okrem toho po prvýkrát od roku 1994 aktualizoval súbor pravidiel EÚ na ochranu obchodu. Vďaka týmto zmenám sa zabezpečilo, že nástroje EÚ na ochranu obchodu mohli primerane slúžiť na účinnejšie a efektívnejšie riešenie rozmáhajúceho sa a škodlivého dumpingu a subvencovania. Komisia prvýkrát od roku 2002 začala ochranné prešetrovanie zamerané na výrobky z ocele a uložila náležité opatrenia. Ako vyplýva z tejto správy, Komisia mohla vďaka svojmu efektívnemu, dôslednému a vyváženému prístupu chrániť pracovné miesta v EÚ. Navyše rázne reagovala na čoraz viac protekcionistické postoje niektorých obchodných partnerov a popritom reformovala svoj vlastný systém nástrojov na ochranu obchodu, aby mohol do budúcna fungovať ešte účinnejšie.

Po druhé, v tejto správe sa opisujú antidumpingové, antisubvenčné a ochranné opatrenia EÚ, ako aj činnosť tretích krajín na ochranu obchodu voči EÚ za rok 2018. Táto časť správy sa vypracovala v súlade s aktualizovanými ustanoveniami článku 23 základného antidumpingového nariadenia[1] a článku 34 základného antisubvenčného nariadenia[2], ako aj

[1] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1036 o ochrane pred dumpingovými dovozmi z krajín, ktoré nie sú členmi Európskej únie (Ú. v. EÚ L 176, 30.6.2016, s. 21).

[2] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1037 o ochrane pred subvencovanými dovozmi z krajín, ktoré nie sú členmi Európskej únie (Ú. v. EÚ L 176, 30.6.2016, s. 55).

článku 23 základného nariadenia EÚ o ochranných opatreniach[3]. Podobne ako v predchádzajúcich rokoch je táto správa doplnená pracovným dokumentom útvarov Komisie spolu s prílohami obsahujúcimi podrobnejšie informácie a štatistiky.

Objem práce na prípadoch bol v roku 2018 naďalej vysoký, pričom opatrenia sa uložili v šiestich nových prípadoch, v ôsmich nových prípadoch sa opatrenia neuložili a pri preskúmavaní existujúcich opatrení sa vyvíjala rovnako intenzívna činnosť ako v roku 2017.

Rok 2018 bol navyše výnimočný aj tým, že v závislosti od dátumu začatia prešetrovania sa dalo uplatniť odlišné pravidlo upravujúce nástroje na ochranu obchodu, čo znamenalo súčasné uplatňovanie troch súborov pravidiel[4].

Táto správa a pripojený pracovný dokument útvarov Komisie sú verejne dostupné na: http://ec.europa.eu/trade/issues/respectrules/anti_dumping/legis/index_en.htm.

[3] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/478 o spoločných pravidlách na dovozy (Ú. v. EÚ L 83, 27.3.2015, s. 16).

[4] V prípadoch začatých od 8. júna 2018 sa uplatňujú jednak pravidlá novej metodiky výpočtu, ako aj pravidlá modernizácie (čo okrem iného znamená kratšie obdobie prešetrovania). V nových prípadoch a revíznych prešetrovaniach pred uplynutím platnosti začatých medzi 20. decembrom 2017 a 7. júnom 2018 sa uplatňujú pravidlá novej metodiky výpočtu. Vo všetkých ostatných prípadoch sa naďalej uplatňujú „staré“ pravidlá.

I. VÝSLEDKY JUNCKEROVEJ KOMISIE

I.1 ÚČINNÉ UPLATŇOVANIE SYSTÉMU NÁSTROJOV EÚ NA OCHRANU OBCHODU PODĽA ZÁSADY „RÁZNE A S MIEROU“

Aby mohol byť obchod voľný, musí byť spravodlivý. Ochrana obchodu EÚ je základným kameňom činnosti EÚ na zachovanie spravodlivých obchodných podmienok. Moderné nástroje na ochranu obchodu by sa mali zároveň prispôsobiť hospodárskej realite a ich používanie by sa malo obmedziť iba na to, čo je nevyhnutné, aby sa pri dovoze eliminovali účinky poškodzujúceho a nekalého obchodu. V tomto duchu sa v oznámení Komisie s názvom „Obchod pre všetkých“[5] stanovil prioritný cieľ, ktorý spočíva v dosiahnutí väčšej účinnosti a efektívnosti nástrojov na ochranu obchodu.

Bolo to dôležité o to viac, že Junckerova Komisia riešila počas svojho mandátu veľmi veľký počet prípadov nekalého dovozu, pričom mnohé z nich mali pre európske hospodárstvo kritický význam. V období od novembra 2014 do decembra 2018 sa začalo 170 konaní týkajúcich sa nástrojov na ochranu obchodu a uplatnilo sa 95 opatrení s cieľom zaistiť rovnaké podmienky. Z uvedených opatrení je 35 nových a zvyšnú časť tvorí obnovenie alebo predĺženie platnosti existujúcich opatrení.

Nástroje EÚ na ochranu obchodu chránia pracovné miesta a majú tak **priamy pozitívny vplyv** na štruktúru výrobného odvetvia a hospodárstvo EÚ. Opatrenia EÚ na ochranu obchodu, ktoré sa uložili od začiatku mandátu Komisie, účinne ochránili viac ako 124 000 pracovných miest[6]. V oceliarskom priemysle, ktorý tieto opatrenia využíval najviac, sa ochránilo vyše 86 000 pracovných miest. Prostredníctvom opatrení EÚ, ktoré boli v platnosti ku koncu roka 2018, sa v priemyselných odvetviach účinne ochránilo pred nekalou súťažou celkovo 320 000 priamych pracovných miest.

Nástroje EÚ na ochranu obchodu priniesli pre priemysel EÚ úľavu za najmenšie hospodárske náklady. **Úrovne cla, ktoré uplatňovala** EÚ, boli skutočne nižšie ako clá uložené ostatnými obchodnými partnermi. Napríklad clá na oceľ sa v súčasnosti pohybujú v priemere od 29 % do 45 %, pričom zodpovedajúce clo uplatňované Spojenými štátmi je v priemere 54 % – 87 %[7]. Jedným z hlavných dôvodov týchto nižších priemerných ciel v EÚ je tzv. pravidlo nižšieho cla, podľa ktorého by sa mal napraviť buď zdroj nekalej súťaže (dumpingové rozpätie), alebo jeho účinok (rozpätie ujmy) – podľa toho, čo z toho je nižšie[8]. Komisia navyše začne prešetrovania len vtedy, keď sú nevyhnutné. Pred uložením nápravných opatrení

---

5 Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov zo 14. októbra 2015, Obchod pre všetkých, Smerom k zodpovednejšej obchodnej a investičnej politike, COM/2015/0497 final.

6 Zdroj: nariadenia EÚ a formálne sťažnosti alebo žiadosti o prešetrovanie zo strany priemyselného odvetvia.

7 Zdroj: nariadenia EÚ a WTO.

8 Na výpočet rozpätia ujmy v prípade deformácie cien surovín, ktoré predstavujú najmenej 17 % nákladov na výrobu tovaru, existujú osobitné pravidlá. V prípade subvencovania sa pravidlo nižšieho cla spravidla neuplatňuje.

posudzuje aj to, či opatrenia na ochranu obchodu nie sú v rozpore s celkovým hospodárskym záujmom Únie.

Opatrenia EÚ na ochranu obchodu majú **silný nápravný účinok**: vo väčšine prípadov dumpingový alebo subvencovaný dovoz výrazne poklesne už počas prešetrovania a ak nie počas prešetrovania, tak určite po uložení opatrení. Nižšie znázornená tabuľka obsahuje vzorku platných opatrení EÚ a ukazuje ich vplyv:

Výrobok, na ktorý sa vzťahujú opatrenia	Pôvod	Zníženie dumpingového alebo subvencovaného dovozu z dotknutých krajín pôvodu po uložení opatrení (najnovšie údaje o dovoze v porovnaní s dovozom v pôvodnom období prešetrovania)[9]
Hliníkové radiátory	Čínska ľudová republika	-98 %
Hliníkové kolesá	Čínska ľudová republika	-38 %
Keramický stolový a kuchynský riad	Čínska ľudová republika	-28 %
Keramické obkladačky	Čínska ľudová republika	-84 %
Natieraný bezdrevný papier	Čínska ľudová republika	-99 %
Nové a protektorované pneumatiky pre autobusy alebo nákladné automobily	Čínska ľudová republika	-81 %
Výrobky z ocele (všetky opatrenia)	Rôzne krajiny	-70 %
Výrobky z ocele (prípady začaté počas Junckerovej Komisie)	Rôzne krajiny	-89 %
Kukurica cukrová v podobe zrna	Thajsko	-62 %
Termopapier	Kórejská republika	-91 %

Zdroj: databáza COMEXT, nariadenia EÚ

Reakcia Únie na krízu v oceliarskom priemysle, ktorá sa podrobnejšie opisuje v oddiele I.3, je ďalším príkladom účinnosti opatrení EÚ na ochranu obchodu.

V období od novembra 2014 do novembra 2018 vybrala EÚ v dôsledku uloženia opatrení vyše 1,5 miliardy EUR vo forme antidumpingových a vyrovnávacích ciel, pričom sa celá táto suma previedla do rozpočtu EÚ.

[9] Údaje o dovoze v pôvodnom období prešetrovania sa porovnávajú s dovozom medzi novembrom 2017 a októbrom 2018. V prípade „pneumatík“ sa na porovnanie extrapolovali údaje dostupné po uložení opatrení (šesť mesiacov). *Pozri* vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2018/1579 z 18. októbra 2018 (Ú. v. EÚ L 263, 22.10.2018, s. 3).

Antidumpingové a antisubvenčné opatrenia sa musia po piatich rokoch od ich zavedenia preskúmať, pokiaľ ich chcú priemyselné odvetvia EÚ zachovať aj po tomto období. Od novembra 2014 do decembra 2018 začala Komisia 52 **revíznych prešetrovaní pred uplynutím platnosti** v súvislosti s opatreniami EÚ. Takéto revízne prešetrovania pred uplynutím platnosti umožňujú porovnať situáciu v priemyselnom odvetví EÚ v čase uloženia opatrení s jeho stavom o päť rokov neskôr. Komisia môže opatrenia zachovať, ak pri revíznom prešetrovaní pred uplynutím platnosti zistí, že v prípade zrušenia opatrení by dumping/subvencovanie a ujma pravdepodobne pokračovali alebo by došlo k ich opätovnému výskytu. Priemyselné odvetvia EÚ požadujú revízne prešetrovanie pred uplynutím platnosti približne v 75 % prípadov[10].

Vybrané príklady revíznych prešetrovaní pred uplynutím platnosti ako ukážky efektívnosti nástrojov na ochranu obchodu

Revízne prešetrovanie pred uplynutím platnosti zamerané na opatrenia týkajúce sa ***keramických obkladačiek***[11] je jedným z mnohých príkladov, ktoré názorne ukazujú, aké účinné boli opatrenia EÚ pri zabezpečovaní dlhodobej životaschopnosti priemyslu EÚ. Pred uložením opatrení, ktorých cieľom bolo ukončiť čínske dumpingové praktiky, čínsky dovoz ohrozoval samotné prežitie keramického priemyslu EÚ: zisky poklesli na samotný prah rentability, pričom rovnako výrazne poklesli aj investície a zamestnanosť. Uložením opatrení sa situácia zlepšila: priemysel EÚ začal byť opäť ziskový; produktivita a investície sa výrazne zvýšili. V odvetví, ktoré tvoria zväčša MSP, je takýto trend v oblasti investícií kľúčom k tomu, aby mohli podniky EÚ prosperovať, keďže podniky musia svoje vybavenie neustále modernizovať, pokiaľ chcú nasledovať trhové trendy. Vďaka opatreniam sa aj zamestnanosť stabilizovala na významnom počte približne 60 000 zamestnancov (aj keď bola nižšia ako pred začatím dumpingu). Napriek tomuto pozitívnemu vývoju však bolo potrebné opatrenia zachovať, a to z dôvodu obrovských voľných kapacít a agresívnych cien čínskych vývozcov. Pri prešetrovaní sa zistilo, že bez opatrení by vzniklo veľké riziko, že čínske nekalé vývozné praktiky by sa začali uplatňovať znovu s následným negatívnym vplyvom na priemysel EÚ.

Ďalším pozoruhodným príkladom účinnosti nástrojov na ochranu obchodu sú opatrenia týkajúce sa ***bicyklov*** z Číny. Opatrenia sa prvýkrát uložili v roku 1993, pričom v rámci série následných revíznych prešetrovaní pred uplynutím platnosti a priebežných revíznych prešetrovaní sa zakaždým dospelo k záveru, že tieto opatrenia boli naďalej potrebné, aby bolo možné odvrátiť čínsky dumping spôsobujúci ujmu. Možno odôvodnene tvrdiť, že bez antidumpingových opatrení by dnes už odvetvie výroby bicyklov EÚ nemuselo existovať. V ostatných krajinách, kde sa opatrenia neuložili alebo ich platnosť uplynula, čínski vývozcovia prevzali takmer celý domáci trh. V rámci prešetrovaní sa opakovane zistilo, že čínska nadmerná kapacita je veľmi veľká – v najnovšom prešetrovaní sa zistilo, že voľná kapacita je o 25 % vyššia, ako je celková spotreba EÚ, pričom Čína sa očividne snažila túto kapacitu plne využiť. EÚ musela v dôsledku toho v roku 2013 zastaviť rozsiahly systém obchádzania antidumpingových opatrení uložených na čínsky dovoz bicyklov cez Indonéziu, Malajziu, Srí Lanku a Tunisko. Výrobné odvetvie EÚ sa vďaka tomu mohlo vrátiť k skromným, avšak udržateľným ziskom, ako sa uvádza v jeho žiadosti o revízne prešetrovanie pred uplynutím platnosti, ktoré momentálne ešte prebieha.

To, že odvetvie výroby bicyklov EÚ naďalej existuje, má na hospodárstvo EÚ štrukturálne účinky. Bez funkčného odvetvia výroby bicyklov EÚ by odvetvie výroby častí a súčastí bicyklov EÚ

[10] Vlastné údaje Komisie.

[11] Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2017/2179 z 22. novembra 2017 (Ú. v. EÚ L 307, 23.11.2017, s. 25).

neexistovalo. Zároveň by Európa nemohla vytvoriť dôležitý nový trh, t. j. odvetvie výroby elektrických bicyklov, ktoré má stále významný rastový potenciál. S výrobou bicyklov v EÚ priamo súvisí 11 000 pracovných miest, s výrobou častí a súčastí bicyklov 16 000 pracovných miest a s výrobou elektrických bicyklov 3 600 pracovných miest. V januári 2019 Komisia uložila konečné antidumpingové a antisubvenčné opatrenia proti dovozu elektrických bicyklov z Číny. Zistilo sa, že čínski vývozcovia elektrických bicyklov profitovali z obrovských subvencií.

Pred uložením opatrení v oblasti nástrojov na ochranu obchodu, ktoré sa týkajú ***hliníkových kolies*** z Číny,[12] sa situácia odvetvia EÚ zhoršila v dôsledku dumpingového čínskeho dovozu, čoho dôkazom je napríklad pokles objemu výroby a predaja a vznik ťažkých strát. Päť rokov po uložení antidumpingových ciel sa situácia značne zlepšila. Priemysel EÚ sa dokázal zotaviť a vykázať dobré zisky, pričom rástol v súlade s trhom. Čínsky dovoz sa znížil a trhový podiel čínskeho dovozu poklesol takmer o 75 %. Vďaka opatreniam sa zachovala zdravá súťaž na trhu EÚ, pričom trhový podiel dodávateľov z tretích krajín sa obnovil, čím sa rozšírila ponuka výrobkov bez toho, aby sa uplatňovali nekalé ceny. Odvetvie EÚ zvýšilo svoje predaje o 28 % a výrobu o 25 % a vytvorilo 1 200 nových pracovných miest (nárast o 10 %). Zvýšilo svoje výrobné kapacity s cieľom uspokojiť rastúci dopyt a modernizovať svoje portfólio výrobkov. Opatrenia však bolo nutné zachovať aj naďalej, pretože inak by sa čínski dovozcovia vrátili na trh Únie s veľkými množstvami za nízke a dumpingové ceny: pre odvetvie Únie by to opäť znamenalo začiatok klesajúceho cyklu.

Globalizácia obchodu viedla k väčším možnostiam na **obchádzanie**, či iné znižovanie účinnosti opatrení v oblasti nástrojov na ochranu obchodu. Komisia preto nepretržite monitorovala dovozné štatistiky, aby odhalila možné obchádzanie opatrení[13] alebo absorpciu cla[14]. Na nápravu týchto situácií Komisia od novembra 2014 do decembra 2018 začala 14 prešetrovaní obchádzania alebo antiabsorpčných prešetrovaní a následne rozšírila pôsobnosť existujúcich opatrení v 14 prípadoch na ďalšie krajiny alebo výrobky, a to s cieľom zachovať želaný účinok opatrení.

A napokon, čo je nemenej dôležité, Komisia bola v neustálom kontakte so **všetkými kľúčovými zainteresovanými organizáciami**, ktoré boli dotknuté opatreniami na ochranu obchodu, aby posúdila, ako sa splnili ciele opatrení v oblasti nástrojov na ochranu obchodu a aký bol ich účinok. Uskutočnili sa pravidelné stretnutia so zástupcami podnikov a ostatnými zainteresovanými stranami, a to aj s cieľom informovať a diskutovať o legislatívnych reformách v oblasti nástrojov na ochranu obchodu, aby sa v čo najväčšej možnej miere zohľadnili obavy rôznych zainteresovaných strán.

I.2 PREPRACOVANIE SYSTÉMU V ZÁUJME EŠTE VÄČŠEJ ÚČINNOSTI A ISTOTY

Modernizácia

Jadro súboru pravidiel EÚ upravujúcich nástroje na ochranu obchodu pochádza z konca uruguajského kola rokovaní. Už v roku 2008 došlo k pokusom zmodernizovať základné

[12] Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2017/109 z 23. januára 2017 (Ú. v. EÚ L 18, 24.1.2017, s. 1).

[13] Obchádzanie sa vymedzuje ako zmena v štruktúre obchodu medzi tretími krajinami a EÚ, ktorá vychádza z praktík, postupov alebo činností, pre ktoré neexistuje iná dostatočne náležitá príčina ani iné ekonomické opodstatnenie než uloženie antidumpingového alebo vyrovnávacieho cla.

[14] K absorpcii môže dôjsť vtedy, keď po období pôvodného prešetrovania a pred uložením opatrení alebo po ňom vývozné ceny poklesli alebo keď nedošlo k žiadnemu pohybu cien ďalšieho predaja alebo následných predajných cien dovezeného výrobku v EÚ, alebo bol takýto pohyb nedostatočný.

nariadenia. Avšak až počas mandátu aktuálnej Komisie sa potrebné modernizačné zmeny nakoniec doviedli do úspešného konca. V neposlednom rade to bolo aj z dôvodu, že nová globálna trhová realita a narastajúca vlna nekalých obchodných praktík boli jasným dôkazom toho, že sa musí naliehavo zabezpečiť väčšia účinnosť a istota. Po tom, ako Rada a Európsky parlament dosiahli 5. decembra 2017 dohodu o návrhu Komisie, modernizované pravidlá nadobudli účinnosť 8. júna 2018. V dôsledku tohto zásadného kroku vpred sa nástroje EÚ na ochranu obchodu stali účinnejšími, transparentnejšími a lepšie prispôsobenými na to, aby čelili výzvam svetového hospodárstva a zároveň reagovali na potreby celej škály zainteresovaných strán, konkrétne na záujmy výrobcov, dovozcov a následných užívateľov z EÚ.

Modernizovanými právnymi predpismi EÚ sa zavádzajú mnohé zmeny. Zaviedol sa nimi zlepšený výpočet rozpätia ujmy, ktorý je kľúčový pre uplatňovanie pravidla nižšieho cla, t. j. jedného z hlavných prvkov nástrojov Únie na ochranu obchodu. Aktualizoval sa výpočet ceny nespôsobujúcej ujmu, aby sa lepšie zohľadnila aktuálna hospodárska realita. Uvedené zahŕňa minimálny zisk na úrovni 6 %, ako aj možnosť prihliadnuť pri výpočte rozpätia ujmy na potreby investícií a výskumu a vývoja odvetvia Únie. Okrem toho sa podľa nových pravidiel môže prihliadnuť na existenciu deformácií cien surovín, ktoré čoraz viac postihujú súčasné obchodné výmeny.

Aby sa zlepšila účinnosť, na uloženie priebežných opatrení sa prijal kratší časový rámec – tieto opatrenia sa teraz musia prijať štandardne v lehote siedmich mesiacov, najneskôr však v lehote ôsmich mesiacov, pričom predtým to bolo deväť mesiacov. Európsky priemysel sa tak dokáže rýchlejšie zbaviť nekalej súťaže. EÚ navyše zaviedla mechanizmus včasného varovania o ukladaní priebežných antidumpingových a antisubvenčných opatrení, aby sa zaistilo viac transparentnosti v konaniach a aby sa hospodárske subjekty mohli prispôsobiť opatreniam skôr. V žiadnej inej jurisdikcii sa v kontexte nástrojov na ochranu obchodu takýto systém nepoužíva.

Ďalším kľúčovým prvkom, ktorý sa Komisia snažila zabezpečiť, bolo priblíženie nástrojov na ochranu obchodu potrebám menších spoločností: v súlade s tým sa MSP z EÚ poskytne dodatočná pomoc v prípade, že zvažujú opatrenia v oblasti nástrojov na ochranu obchodu, alebo v prípade, že sú nimi dotknuté.

A napokon, v právnych predpisoch upravujúcich ochranu obchodu sa Komisii prvýkrát umožňuje, aby prihliadala na sociálne a environmentálne aspekty v krajinách, ktoré sú predmetom skúmania, za viacerých riadne vymedzených okolností. Uvedené platí najmä vo vzťahu k pravidlu nižšieho cla pri určovaní rozpätia ujmy. Tento nový prístup reaguje na rozšírené obavy medzi mnohými inštitucionálnymi zainteresovanými stranami a vo veľkej časti verejnosti, podľa ktorých môže byť otvorená obchodná politika postavená len na udržateľnom obchode, ktorým sa rešpektuje minimálny počet spoločných hodnôt.

Nová metodika výpočtu dumpingu a posilnený antisubvenčný nástroj

Na návrh Komisie sa 20. decembra 2017 zmenili základné nariadenia EÚ, aby dokázali lepšie čeliť novej hospodárskej realite. Táto legislatívna zmena znamená zásadné prepracovanie nástrojov EÚ na ochranu obchodu. Po prvé, zmenou sa zaviedla nová metodika na výpočet normálnej hodnoty tovarov, ktoré sú predmetom prešetrovania, v prípade výrazných deformácií spôsobených orgánmi vyvážajúcej krajiny. Takéto deformácie môžu existovať

v krajine ako celku alebo v určitom odvetví: nové pravidlá nemajú vplyv na zaobchádzanie s akoukoľvek krajinou ako trhovým alebo netrhovým hospodárstvom. Aby mohli zainteresované strany riadne argumentovať v súvislosti s krajinami, v ktorých existujú deformácie, Komisia môže zverejniť správy o identifikovaných deformáciách v krajine alebo odvetví. Prvá takáto správa sa týkala Číny[15], keďže išlo o krajinu, na ktorú sa doteraz vzťahovalo najviac opatrení EÚ na ochranu obchodu. Komisia okrem toho oznámila, že ďalšia správa sa bude týkať Ruska[16].

Po druhé, novými zmenami sa posilnil aj antisubvenčný nástroj. Komisii umožňuje lepšie zachytiť úplný rozsah subvencovania, pretože umožňuje riešiť aj subvencie, ktoré sa identifikovali až v priebehu prešetrovania. Táto zmena je dôležitá z toho dôvodu, že zahraničné vlády poskytujú v čoraz väčšej miere subvencie netransparentným spôsobom a v rozpore s pravidlami Svetovej obchodnej organizácie (WTO) o oznamovaní subvencií.

I.3 SYSTÉM, KTORÝ ÚČINNE RIEŠI NOVÉ GLOBÁLNE VÝZVY

Za niekoľko posledných rokov význam nástrojov na ochranu obchodu vzrástol, keďže tieto nástroje sa ukázali byť nevyhnutné pri riešení globálnych obchodných výziev.

V dôsledku obchodných účinkov presahovania čínskej nadmernej kapacity utrpel **európsky oceliarsky priemysel** počas obdobia 2013 – 2016 ťažké straty. Politická reakcia bola rýchla a komplexná. V marci 2016 bolo vydané oznámenie[17], v ktorom sa stanovuje široká škála opatrení zahŕňajúcich predovšetkým obchodnú politiku.

Z hľadiska nástrojov na ochranu obchodu mala reakcia dvojakú povahu. V rokoch 2014 – 2018 EÚ uložila 25 nových opatrení, ktoré sa vzťahovali na výrobky z ocele (zo všetkých 35 nových opatrení na ochranu obchodu), s cieľom odstrániť škodlivé účinky dumpingového a subvencovaného dovozu a obnoviť podmienky spravodlivého obchodu, čím by sa prispelo k obnove odvetvia. EÚ okrem toho podnikla viacero krokov na ochranu obchodu v snahe lepšie chrániť oceliarsky priemysel, a to prostredníctvom dohľadu nad dovozom, zrýchlených prešetrovaní, začatia prešetrovaní na základe hroziacej ujmy (v prípade, že to bolo dôvodné) alebo retroaktívneho uplatnenia konečných ciel, pokiaľ to bolo opodstatnené.

Tieto kroky mali významný vplyv: dovoz výrobkov z ocele, na ktorý sa vzťahovali opatrenia prijaté v rokoch 2014 – 2017, sa znížil v priemere o viac ako 95 % v porovnaní s objemom dovozu pred uložením opatrení. Dovoz prestal byť konkurencieschopný po tom, čo sa nekalý prvok tohto dovozu, t. j. dumpingové alebo subvencované ceny, neutralizoval opatreniami na ochranu obchodu. Pokiaľ ide o kritické výrobky z ocele, v prípade ktorých užívateľské odvetvie EÚ závisí od dovozu, ako sú napríklad zvitky valcované za tepla, bol dumpingový alebo subvencovaný dovoz nahradený dovozom z iných zdrojov, v prípade ktorého v tom čase neexistoval žiadny dôkaz o nekalom stanovovaní cien. Keďže sa opatreniami na ochranu

---

15 Pracovný dokument útvarov Komisie o výrazných deformáciách v hospodárstve Čínskej ľudovej republiky na účely prešetrovaní na ochranu obchodu, 20. decembra 2017, SWD (2017) 483 final/2.

16 V čase uverejnenia tejto správy bola správa o Rusku ešte stále v štádiu prípravy.

17 Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej rade, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru, Výboru regiónov a Európskej investičnej banke zo 16. marca 2016, *Oceľ: Ochrana udržateľných pracovných miest a rastu v Európe*, COM(2016) 155 final.

obchodu neutralizoval dumpingový alebo subvencovaný dovoz, obnovili sa rovnaké podmienky nielen pre priemysel EÚ, ale aj pre ďalších dodávateľov z tretích krajín. Užívatelia z EÚ tak mohli naďalej využívať diverzifikované zdroje dodávky.

Rok 2017 priniesol pre oceliarsky priemysel prvé hmatateľné znaky zotavenia, a to čiastočne aj vďaka uloženiu opatrení na ochranu obchodu Komisiou. Oceliarsky priemysel EÚ bol však naďalej zraniteľný a dumpingový a/alebo subvencovaný dovoz mu spôsoboval ujmu. Dôvodom bola najmä globálna nadmerná kapacita ocele.

V tomto kontexte priniesol rok 2018 **ďalšie výzvy v oblasti obchodu**, ktoré si vyžadovali rýchlu, avšak uváženú odpoveď Komisie. Dňa 23. marca 2018 Spojené štáty uložili na výrobky z ocele dovozné clo vo výške 25 %. EÚ považovala tieto opatrenia za právne neopodstatnené a na tieto kroky deformujúce obchod rozhodne zareagovala. Komisia v rámci trojakých opatrení – okrem napadnutia opatrení Spojených štátov v rámci mechanizmu WTO na urovnávanie sporov a uloženia vyrovnávacích opatrení – podnikla kroky na ochranu obchodu tak, že začala ochranné prešetrovanie, ktoré bolo prvým od roku 2002. V dôsledku zavedenia ciel Spojenými štátmi začali globálni dodávatelia skutočne odkláňať v niektorých prípadoch svoj vývoz zo Spojených štátov do EÚ. S cieľom zabrániť ďalšiemu prudkému zvýšeniu dovozu, v dôsledku ktorého hrozilo, že sa zhorší už aj tak nestabilná hospodárska situácia výrobcov ocele v EÚ (z dôvodu globálnej nadmernej kapacity), Komisia prijala konečné ochranné opatrenia *erga omnes*[18]. Opatrenia vo forme colných kvót zachovajú tradičné toky obchodu a rôznorodosť dodávateľských zdrojov, ktoré užívateľské odvetvie EÚ potrebuje, pričom sa výrobný priemysel EÚ ochráni pred odklonom obchodu.

Komisia okrem toho zintenzívnila svoj boj proti **subvenciám deformujúcim trh**, ktoré poskytujú tretie krajiny. Najmä subvencie prispievajúce k nadmernej kapacite môžu byť značne deformujúce, pričom často vedú k účinkom presahovania nadmernej výroby na vývozné trhy. Takéto subvencovanie má *de facto* často účinky podobné vývozným subvenciám, ktoré sú podľa pravidiel WTO zakázané. Od novembra 2014 do decembra 2018 Komisia začala 25 antisubvenčných prešetrovaní a uložila 12 nových antisubvenčných opatrení, resp. antisubvenčných opatrení s rozšírenou pôsobnosťou alebo predĺženou platnosťou. V mnohých prípadoch zistenia z prešetrovaní poukázali na pomerne vysoké úrovne subvencovania, ktoré boli v predchádzajúcich obdobiach pomerne zriedkavé. Ako príklad možno uviesť uloženie vysokých vyrovnávacích ciel na ploché výrobky z ocele valcované za tepla z Číny (vyrovnávacie clá až do výšky 35,9 %) alebo pneumatiky z Číny (vyrovnávacie clá až do výšky 51,08 %). Keďže sa musí čoraz viac riešiť problém subvencovania tretími krajinami, Komisia vydala osobitnú **databázu** subvencií, ktorá má zabezpečiť viac transparentnosti v súvislosti so zahraničnými schémami. Databáza je v súčasnosti uverejnená na webovom sídle Komisie[19] a pravidelne sa aktualizuje. V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že členovia WTO majú právnu povinnosť informovať WTO o subvenciách, ktoré poskytli. Mnoho členov WTO však túto povinnosť nedodržiava alebo ju dodržiava len čiastočne. EÚ systematicky poukazovala na tieto prípady nedodržiavania v antisubvenčnom výbore WTO. Okrem toho si objednala štúdie, ktoré preskúmavajú subvencovanie zahraničnými vládami, najmä Čínou. Tieto štúdie sa sprístupnia

[18] Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2019/159 z 31. januára 2019 (Ú. v. EÚ L 31, 1.2.2019, s. 27).

[19] http://trade.ec.europa.eu/doclib/html/157607.htm.

verejnosti, aby sa kompenzoval nedostatok transparentnosti zahraničných schém subvencovania.

I.4 PEVNÉ ODHODLANIE RIEŠIŤ OPATRENIA TRETÍCH KRAJÍN

Komisia v rámci svojho úsilia vyvíjaného s cieľom **zaistiť spravodlivé obchodné podmienky** pre európsky priemysel intervenovala aj v prípadoch, keď mali tretie krajiny v úmysle uložiť neopodstatnené opatrenia na ochranu obchodu proti vývozu z EÚ. Činnosť vyvíjaná v oblasti ochrany obchodu vo svete sa od roku 2014 neustále zintenzívňovala a historický vrchol dosiahla v roku 2018, keď útvary Komisie intervenovali v približne 70 zahraničných prešetrovaniach v oblasti ochrany obchodu. Tieto intervencie spočívali v písomných podaniach a v účasti na vypočutiach na technickej úrovni v rámci prebiehajúcich prešetrovaní. V prípade potreby Komisia uskutočnila aj politické intervencie.

Cieľom takýchto krokov je zabezpečiť, aby sa pravidlá rešpektovali a zabránilo sa zneužívaniu nástrojov na ochranu obchodu. Opatreniami Komisie sa tak predchádza mnohým neopodstatneným opatreniam. Za zmienku stoja tieto príklady:

1. Spojené štáty začali prešetrovania proti dovozu veľkých civilných lietadiel z Kanady. Tento prípad sa priamo dotýkal EÚ, keďže zahŕňal spoločnosť z EÚ vyrábajúcu krídla pre kanadské lietadlá. Akékoľvek opatrenia by priamo ohrozili približne 4 000 pracovných miest v EÚ. Počas prešetrovania, ktoré viedli Spojené štáty, Komisia uskutočnila niekoľko intervencií, pričom poukázala na zjavné nezrovnalosti prípadu z hľadiska postupu vo WTO. Komisia sa zamerala najmä na to, že priemysel Spojených štátov neutrpel žiadnu ujmu. Tento argument viedol k ukončeniu prešetrovania Spojenými štátmi v januári 2018.

2. Komisia úspešne intervenovala v tureckom ochrannom prešetrovaní týkajúcom sa pneumatík, ktoré malo potenciálny vplyv na ročný vývoz z EÚ vo výške 450 miliónov EÚ: Komisia dôrazne zasiahla a opatreniam sa zabránilo.

3. Kroky Komisie boli úspešné aj v antidumpingovom prešetrovaní, ktoré viedla India v súvislosti s dovozom natieraného papiera (vývozná hodnota približne 110 miliónov EUR). Komisia uskutočnila viacero intervencií, pričom sa do týchto intervencií zapojila aj delegácia EÚ a napokon u indickej vlády priamo intervenovala aj komisárka Malmströmová. Prípad sa ukončil bez uloženia opatrení.

4. Austrálske antidumpingové prešetrovanie týkajúce sa dovozu konzervovaných paradajok z Talianska bol prípad, v ktorom sa Komisia aktívne angažovala počas niekoľkých rokov (prvotné opatrenia sa uložili v rokoch 2014 a 2016 vo vzťahu k vývozu, ktorý mal vtedy hodnotu približne 60 miliónov EUR) a v roku 2018 došlo k pozitívnemu vývoju. Austrálsky revízny panel potvrdil, že žiadne podporné opatrenia prijaté v prospech talianskych pestovateľov paradajok nemali deformačné účinky a na talianskom trhu s paradajkami neexistovala žiadna „osobitná trhová situácia“. Týmto sa prípad s konečnou platnosťou uzavrel.

5. Komisia intervenovala v antidumpingovom revíznom prešetrovaní, ktoré viedli Spojené štáty v súvislosti s dovozom nenatieraného papiera z Portugalska (vývozná hodnota približne 140 miliónov EUR). Po intervencii Komisie sa konečné clo vo výške 37 % znížilo na 1,75 % (podobne ako pri inej intervencii z roku 2016, v prípade ktorej došlo k zníženiu z 29 % na 7 %).

6. Komisia intervenovala v antidumpingovom prešetrovaní, ktoré viedla Kolumbia v súvislosti s mrazenými hranolčekmi z EÚ. V dôsledku toho sa počet spoločností dotknutých clami obmedzil a úrovne cla sa znížili. Opatrenia však zostávajú problematické a Komisia zvažuje ďalšie kroky, ako napríklad ďalšie dvojstranné intervencie alebo prípadné kroky v rámci WTO, s cieľom dosiahnuť zrušenie opatrení.

Komisia okrem toho v mnohých prípadoch pristúpila k uplatneniu **postupu WTO na urovnávanie sporov**, aby dosiahla zrušenie neopodstatnených opatrení. Išlo napríklad o prípad ruských antidumpingových ciel na ľahké úžitkové vozidlá z Nemecka a Talianska, v ktorom sa napokon zistilo, že Rusko porušuje svoje povinnosti podľa pravidiel WTO. Rusko následne nepredĺžilo platnosť opatrení.

Rokovania o **dohodách o voľnom obchode**, ktoré sa viedli počas mandátu Komisie, poskytli príležitosť na to, aby sa s našimi partnermi dosiahla dohoda na spoločných pravidlách pre postup v konaniach na ochranu obchodu. Tieto pravidlá zahŕňali zvýšenú transparentnosť pri uskutočňovaní prešetrovaní, ako aj zaručenie vyváženého prístupu pri uplatňovaní ciel. To sa dosiahlo napríklad tak, že uplatňovanie pravidiel nižšieho cla sa podporilo vždy, keď to bolo možné, a že sa zohľadnili záujmy dovozcov a následných užívateľov. Takéto ustanovenia sú teraz súčasťou našich dohôd s Kóreou a Japonskom a sú predmetom rokovaní s ďalšími partnermi.

I.5 TRANSPARENTNEJŠÍ SYSTÉM

Zatiaľ čo v pravidlách WTO sa stanovujú len minimálne požiadavky, táto Komisia podnikla viacero iniciatív týkajúcich sa transparentnosti s cieľom zabezpečiť, aby bol systém nástrojov na ochranu obchodu pre dotknuté subjekty účinnejší, inkluzívnejší a informatívnejší. Komisia tak v súčasnosti prevádzkuje špecializovanú webovú platformu (TRON), ktorá umožňuje lepšie a ľahšie výmeny informácií so zainteresovanými stranami. Stranám poskytuje neustály prístup k prešetrovacím spisom, ktoré nemajú dôverný charakter, aby mohli účinnejšie chrániť svoje práva. Pokiaľ ide o transparentnosť smerom k verejnosti, Komisia od mája 2016 systematicky zverejňuje na svojom webovom sídle zhrnutia všetkých sťažností alebo žiadostí o revízne prešetrovanie, ktoré nemajú dôverný charakter. Útvary zodpovedné za nástroje na ochranu obchodu poskytujú navyše od 1. augusta 2017 nad rámec záväzkov Komisie stanovených v oznámení s názvom „Obchod pre všetkých“ každej zainteresovanej strane, na ktorú sa vzťahuje overovanie na mieste, úplnú správu z overovania na mieste. Verzia takejto správy, ktorá nemá dôverný charakter, je aj súčasťou spisu, ktorý je prístupný ostatným zainteresovaným stranám. Výsledok overovaní na mieste môže mať kľúčový význam z hľadiska zistení o určitých spoločnostiach a takýto krok môže prispieť k tomu, že sa predíde zbytočným súdnym sporom.

Komisia dokončuje aj implementáciu ďalšieho prvku, ktorý uľahčuje verejnosti získať prehľad o konaniach na ochranu obchodu, konkrétne tak, že na svojom webovom sídle umožnila zverejňovanie informácií o žiadostiach spoločností o vrátenie cla a o súvisiacich prešetrovaniach.

II. ČINNOSŤ VYVÍJANÁ V SÚVISLOSTI S NÁSTROJMI NA OCHRANU OBCHODU V ROKU 2018

II.1 PREŠETROVACIA ČINNOSŤ

II.1.1 Všeobecný prehľad

Ku koncu roka 2018 bolo v EÚ platných 93 konečných antidumpingových opatrení a 12 vyrovnávacích opatrení[20]. V porovnaní s predchádzajúcim rokom ide o mierny pokles.

Prešetrovacia činnosť bola aj naďalej veľmi intenzívna, pričom dosahovala takmer rovnakú úroveň ako v roku 2017. Práca spočívala najmä v nových prešetrovaniach podľa nových súborov pravidiel upravujúcich nástroje na ochranu obchodu, ako aj v stále vysokom počte revíznych prešetrovaní. Ku koncu roka 2018 prebiehalo 45 prešetrovaní, ako aj šesť prešetrovaní vrátenia cla v súvislosti s 99 žiadosťami o vrátenie cla.

Podrobnejší prehľad právnych predpisov upravujúcich nástroje na ochranu obchodu a informácie o celoročnej činnosti sa nachádzajú v pracovnom dokumente útvarov Komisie a v jeho príslušných prílohách, ktoré sú pripojené k tejto správe.

II.1.2 Antidumpingové a antisubvenčné prešetrovania (pozri prílohy A až I)

V roku 2018 sa začalo desať nových prešetrovaní. V dvoch konaniach sa uložili predbežné clá. Štyri prípady sa uzavreli uložením konečných ciel, kým osem prešetrovaní sa uzavrelo bez prijatia opatrení.

Revízne prešetrovania naďalej tvorili podstatnú časť práce na prípadoch. V roku 2018 sa začalo 17 revíznych prešetrovaní pred uplynutím platnosti a sedem revíznych prešetrovaní pred uplynutím platnosti sa uzavrelo potvrdením cla. Žiadne revízne prešetrovanie pred uplynutím platnosti sa neuzavrelo ukončením opatrení. Počas roku 2018 automaticky uplynula platnosť štyroch opatrení.

Začali sa tri priebežné revízne prešetrovania. Štyri priebežné revízne prešetrovania sa ukončili bez toho, aby sa opatrenia upravili, a dve sa uzavreli úpravou opatrení.

Napokon, v roku 2018 sa začali tri opätovné prešetrovania, ktoré sa zvyčajne týkajú vykonávania súdnych rozhodnutí. Päť takýchto revíznych prešetrovaní sa uzavrelo.

II.1.3 Ochranné prešetrovania (pozri prílohu L)

V roku 2018 EÚ začala tri ochranné prešetrovania – jedno *erga omnes* týkajúce sa výrobkov z ocele a dve dvojstranné proti Kambodži a Mjanmarsku týkajúce sa indickej ryže, a to podľa pravidiel všeobecného systému preferencií EÚ.

[20] Pri výpočte sa berú do úvahy opatrenia za každý dotknutý výrobok a krajinu, pričom predĺženia platnosti sa nezohľadňujú.

II.1.4 Overovacie činnosti

Komisia v priebehu svojich prešetrovaní uskutočňuje overovania na mieste, aby preskúmala záznamy spoločností alebo združení s cieľom overiť informácie poskytnuté v priebehu konaní. Počas roku 2018 útvary EÚ zodpovedné za nástroje na ochranu obchodu uskutočnili 167 takýchto overovaní na mieste, ktoré zodpovedali 1 978 človekodňom overovacej práce.

II.2 PRESADZOVANIE OPATRENÍ (pozri prílohy J, K, M, Q)

Ako sa uvádza vyššie, prvoradé je zabezpečiť účinné vykonávanie uložených opatrení. Jednou z kľúčových činností je zabezpečiť, aby nedochádzalo k vyhýbaniu sa opatreniam prostredníctvom absorpcie alebo obchádzania cla. V roku 2018 sa začalo jedno antiabsorpčné prešetrovanie, ktoré ku koncu roku ešte stále prebiehalo. Žiadne iné antiabsorpčné prešetrovanie sa neuzavrelo. Okrem toho sa zatiaľ nezačalo ani žiadne prešetrovanie obchádzania, zatiaľ čo dve takéto prešetrovania začaté v roku 2017 sa v roku 2018 uzavreli bez predĺženia platnosti cla.

Medzi činnosti presadzovania patrí aj monitorovanie záväzkov. Na začiatku roku 2018 boli platné tri záväzky podnikov. Počas roka sa neprijal žiadny nový záväzok. Na konci roku 2018 preto zostali v platnosti tri záväzky.

Napokon, pokiaľ ide o vykonávanie opatrení, Komisia úzko spolupracuje s OLAF-om. Komisia v roku 2018, tak ako obvykle poskytla OLAF-u všetky informácie a dôkazy o každej nezákonnej činnosti, ktorá súvisela s nástrojmi na ochranu obchodu.

II.3 MALÉ A STREDNÉ PODNIKY (MSP)

Počas roku 2018 Komisia začala v kontexte modernizácie nástrojov na ochranu obchodu iniciatívu zacielenú na pomoc MSP, ktorých sa dotkli nástroje na ochranu obchodu, a to tak v rámci EÚ, ako aj v tretích krajinách. Zriadilo sa špecializované webové sídlo. Na jednom mieste sa tu zoskupujú rady pre spoločnosti, vzorové dotazníky, ako aj komplexný sprievodca o tom, ako riadiť proces prešetrovaní. Stránka je doplnkom k asistenčnej službe určenej pre MSP, ktorá naďalej pomáha MSP pri vyhľadávaní informácií v súvislosti s nástrojmi na ochranu obchodu. Asistenčnej službe boli počas roka adresované rôzne otázky počnúc žiadosťami o všeobecné informácie o povahe nástrojov na ochranu obchodu až po cielenejšie otázky týkajúce sa jednotlivých prípadov.

II.4 SOCIÁLNE A ENVIRONMENTÁLNE ŠTANDARDY

V prípade, že sa uplatňuje nová metodika výpočtu normálnej hodnoty, Komisia vyberie vhodnú reprezentatívnu krajinu, aby určila normálnu hodnotu výrobku. Ak je takýchto krajín viac, Komisia by mala pri svojom výbere následne vychádzať z posúdenia primeranej úrovne sociálnej a environmentálnej ochrany v dotknutých krajinách. Komisia preto v nových prešetrovaniach a revíznych prešetrovaniach pred uplynutím platnosti, ktoré sa začali po 20. decembri 2017, skúma najmä to, či sa ratifikovali príslušné medzinárodné dohovory.

Opis toho, ako sa pri prešetrovaní nástrojov na ochranu obchodu posudzujú a zohľadňujú štandardy sociálnej a environmentálnej ochrany, bude možné zahrnúť až do budúcich výročných správ, keď prešetrovania dospejú k priebežným alebo konečným záverom. Keďže žiadne z prebiehajúcich prešetrovaní, v ktorých sa používa nová metodika, zatiaľ do tohto štádia nedospelo, výsledky budú k dispozícii až v ďalšej výročnej správe.

Od nadobudnutia účinnosti modernizovaných pravidiel upravujúcich nástroje na ochranu obchodu Komisia navyše pri výpočte cieľovej ceny výrobku prihliada aj na aktuálne alebo budúce výrobné náklady spoločností z EÚ, ktoré vyplývajú alebo budú vyplývať z uplatňovania mnohostranných environmentálnych dohôd (a ich protokolov), ako aj z určitých medzinárodných dohovorov Medzinárodnej organizácie práce. Komisia preto začala od 8. júna 2018 uplatňovať toto pravidlo vo svojich prešetrovaniach. Ani v tomto prípade žiadne z prebiehajúcich prešetrovaní, kde by malo ísť o tento problém, nedospelo zatiaľ do priebežného ani konečného štádia. Tieto prípady preto budú predmetom ďalšej výročnej správy.

II.5 SÚDNE PRESKÚMANIE SÚDMI EÚ

V roku 2018 Všeobecný súd a Súdny dvor vyniesli 26 rozsudkov v oblasti nástrojov na ochranu obchodu: Všeobecný súd vydal desať rozsudkov a Súdny dvor rozhodol o 12 odvolaniach a vyniesol štyri prejudiciálne rozhodnutia. Príslušné rozsudky sú opísané v prílohe S.

V roku 2018 sa v súvislosti s nástrojmi na ochranu obchodu predložilo 15 nových prípadov (v porovnaní s 20 v roku 2017).

II.6 ČINNOSTI TRETÍCH KRAJÍN ZACIELENÉ NA EÚ

Platné opatrenia na ochranu obchodu, ktorými bol dotknutý vývoz z EÚ, dosiahli v roku 2018 celkový počet 174 (v porovnaní so 162 v roku 2017). Očakáva sa, že tento trend bude v nasledujúcich rokoch pokračovať, a to aj vzhľadom na vysoký počet nových a prebiehajúcich prešetrovaní v roku 2018 (35 v porovnaní s 31 v roku 2017), ktoré by mohli v roku 2019 vyústiť do uloženia opatrení.

Najväčší podiel na nástrojoch na ochranu obchodu proti vývozu z EÚ pripadal na Spojené štáty s počtom 33 platných opatrení (26 v roku 2017). V porovnaní s rokom 2015 (18 opatrení) ide o zvýšenie o 89 %. Spojené štáty prispeli k celosvetovému zvýšeniu počtu opatrení navyše aj nepriamo, keďže na 232 opatrení, ktoré Spojené štáty zaviedli v súvislosti s oceľou, reagovali krajiny ako Turecko a Kanada začatím ochranných prešetrovaní vo vzťahu k určitým výrobkom z ocele. Antidumping však zostáva celosvetovo najpoužívanejším nástrojom s počtom 133 platných opatrení zo 174.

India je druhým najväčším používateľom nástrojov na ochranu obchodu proti EÚ s počtom 21 platných opatrení (21 v roku 2017). Po Indii nasleduje Čína s počtom 18 platných opatrení v roku 2018 (20 v roku 2017).

Pokiaľ ide o nové prešetrovania v roku 2018, Spojené štáty začali tri, India štyri a Čína dve nové prešetrovania. Okrem týchto pravidelných používateľov nástrojov na ochranu obchodu

prispeli k vzostupnému trendu aj niektorí menej častí používatelia nástrojov na ochranu obchodu. Išlo konkrétne o prípad Austrálie a Argentíny. Obe krajiny začali v roku 2018 tri nové prešetrovania. Okrem toho sa na scéne objavili aj ďalší používatelia, ako je Rada pre spoluprácu v Perzskom zálive (GCC) s tromi prebiehajúcimi prešetrovaniami, Madagaskar s dvomi novými ochrannými prešetrovaniami alebo Kolumbia, ktorá v roku 2018 začala prešetrovanie v súvislosti s zmrazenými hranolčekmi, pričom išlo o prvé prešetrovanie po piatich rokoch.

Pokiaľ ide o uložené opatrenia, Spojené štáty sú na čele s desiatimi novými opatreniami uloženými v roku 2018, po nich nasleduje Austrália so štyrmi novými opatreniami a India a Turecko. Obe tieto krajiny zaviedli tri nové opatrenia. Čína uložila v roku 2018 jedno nové opatrenie.

Z hľadiska odvetví bolo oceliarske odvetvie znovu dotknuté najviac, a to 12 začatými prešetrovaniami z 37 a 13 novými opatreniami z 32. Na výrobky z ocele pripadal aj najvyšší podiel celkových platných opatrení v roku 2018 (67 zo 174). Významný podiel naďalej predstavovali chemikálie, v súvislosti s ktorými sa začalo osem nových prešetrovaní.

Hoci Komisia intervenuje vo väčšine prípadov zameraných proti EÚ, zvlášť sa zameriava na systematické problémy a prípady, v ktorých priemyselné odvetvie osobitne žiadalo o pomoc. V roku 2018 Komisia intervenovala napríklad v ochrannom prešetrovaní, ktoré viedlo Čile v súvislosti s dovozom prášku z mlieka a syru, a v antidumpingovom revíznom prešetrovaní, ktoré viedla Austrália v súvislosti s konzervovanými paradajkami. Clá, ktoré uložila Kolumbia na dovoz zmrazených hranolčekov, predstavujú osobitnú obchodnú prekážku, keďže dumpingové rozpätia boli zjavne umelo nadhodnotené použitím chybných metodík.

Papierenský priemysel bol v roku 2018 takisto zvlášť dotknutý prešetrovaniami zo strany Indie, GCC a Austrálie. Komisia intervenovala v spolupráci s priemyselným odvetvím EÚ a pokračuje v podrobnom monitorovaní týchto prešetrovaní.

II.7 ČINNOSTI VYVÍJANÉ V RÁMCI WTO

EÚ bola naďalej plne odhodlaná a aktívna pri presadzovaní programu týkajúceho sa subvencií vo WTO. Počas roku 2018 pokračovali v Ženeve intenzívne rokovania o subvenciách pre odvetvie rybolovu. Hoci sa dosiahol len obmedzený pokrok, na rok 2019 sa prijal ambiciózny pracovný program, ktorý by mal členom WTO umožniť uzavrieť rokovania do konca roku 2019.

V roku 2018 sa EÚ podieľala na práci príslušných výborov WTO v oblasti nástrojov na ochranu obchodu, ktorých zasadnutia sa uskutočňujú v apríli a októbri. EÚ reagovala v rámci antidumpingového výboru WTO najmä na mnohé otázky týkajúce sa reformy právnych predpisov EÚ upravujúcich nástroje na ochranu obchodu. EÚ okrem toho upozornila na problémy pri prešetrovaniach uskutočňovaných tretími krajinami proti EÚ alebo členským štátom.

EÚ sa zúčastnila aj na oboch zasadnutiach antidumpingovej pracovnej skupiny WTO pre implementáciu. Témy, o ktorých sa diskutovalo, zahŕňali napríklad výpočet dumpingových

rozpätí alebo metodiky na určenie pravdepodobnosti pokračovania alebo opätovného výskytu dumpingu a ujmy v rámci preskúmaní pred uplynutím platnosti.

Na osobitnom zasadnutí výboru WTO pre subvencie a vyrovnávacie opatrenia sa preskúmalo oznámenie EÚ o subvenciách z roku 2017. Na riadnom zasadnutí výboru pre subvencie a vyrovnávacie opatrenia okrem toho pokračovali diskusie o úlohe subvencií ako prvku, ktorý prispieva k nadmernej kapacite v rôznych odvetviach hospodárskej činnosti, pričom spoločnú zodpovednosť nesú EÚ, Spojené štáty, Kanada a Japonsko. EÚ takisto opakovane vyzývala ostatných členov na zvýšenie transparentnosti, pričom ich nabádala k tomu, aby svoje subvencie oznamovali WTO.

Vo výbore WTO pre ochranné opatrenia EÚ vzniesla viacero problematických bodov, ktoré sa týkali ochranných prešetrovaní vedených ostatnými členmi WTO (napr. Čile – mlieko z prášku a syr Gouda, Spojené štáty – fotovoltaické panely alebo Turecko – tapety). EÚ navyše reagovala na otázky ostatných členov WTO v súvislosti so začatím ochranného prešetrovania zo strany EÚ, ktoré sa týka určitých výrobkov z ocele.

II.8 ČINNOSTI ÚRADNÍKA PRE VYPOČUTIE

V roku 2018 úradník pre vypočutie prijal spolu 27 žiadostí o intervenciu a uskutočnil osem vypočutí. Vo viacerých prípadoch sa žiadosti o intervenciu predložili súčasne so žiadosťou o vypočutie útvarmi zodpovednými za prešetrovanie. Úradník pre vypočutie sa domnieval, že zainteresovaná strana by sa najprv mala so svojimi obavami obrátiť na útvary a len v prípade, že by nebolo možné dospieť k riešeniu, by intervenoval úradník pre vypočutie. Zainteresované strany, ktoré požadovali intervenciu, preto dokázali nájsť riešenie vo väčšine prípadov priamo s prešetrovacími tímami.

V roku 2018 viedlo k žiadostiam o intervenciu len niekoľko prešetrovaní. Išlo buď o žiadosti rôznych zainteresovaných strán, alebo o viacero žiadostí o intervenciu predložených rovnakou stranou. Zainteresované strany väčšinou napádali zistenia, skutočnosti a závery prešetrovaní, pričom útvary vo všetkých prípadoch súhlasili s poskytnutím vysvetlení alebo dodatočných informácií. Za zmienku stojí prípad, v ktorom zainteresovaná strana napadla v rámci prešetrovania pravidlá Komisie v oblasti ochrany osobných údajov – prípad sa musel postúpiť európskemu dozornému úradníkovi pre ochranu údajov. Počas všetkých intervencií v roku 2018 úradník pre vypočutie dospel k záveru, že procesné práva zainteresovaných strán sa rešpektovali.

Úloha úradníka pre vypočutie sa po legislatívnych zmenách teraz výslovne uznáva v základnom antidumpingovom nariadení a základnom antisubvenčnom nariadení. Za daných okolností preto úradník pre vypočutie takisto prispel k postupom, ktoré má uplatňovať Komisia na zvýšenie transparentnosti a zaistenie procesných práv jednotlivých strán.